

SOMMERFORTÆLLINGER

– de bedste historier fra Steno Museet

26. juni – 8. august 2010

tirsdag-søndag kl. 13.

I samme periode er museet åbent kl. 10-16.

Juni

26. lørdag Hvad kan vi lære af epidemierne?
27. søndag Hvad kan vi lære af epidemierne?

29. tirsdag Hajtanden, hjertet og krystallen
30. onsdag Hajtanden, hjertet og krystallen

Juli

1. torsdag Hvad kan vi lære af epidemierne?
2. fredag Er den globale opvarmning aflyst?
3. lørdag Blomsterne og bierne
4. søndag Er den globale opvarmning aflyst?

6. tirsdag Hvad kan vi lære af epidemierne?
7. onsdag Hvad kan vi lære af epidemierne?
8. torsdag Blomsterne og bierne
9. fredag Blomsterne og bierne
10. lørdag Havens lægeplanter
11. søndag Havens lægeplanter

13. tirsdag En kikkert er en spand til at samle lys med
14. onsdag En kikkert er en spand til at samle lys med
15. torsdag En kikkert er en spand til at samle lys med
16. fredag En kikkert er en spand til at samle lys med
17. lørdag Havens lægeplanter
18. søndag Havens lægeplanter

20. tirsdag Kan man fange et stjernesked?
21. onsdag Kan man fange et stjernesked?
22. torsdag Kan man fange et stjernesked?
23. fredag Er den globale opvarmning aflyst?
24. lørdag Kommunikation, fra brevdue til mobil
25. søndag Kommunikation, fra brevdue til mobil

27. tirsdag Blomsterne og bierne
28. onsdag Sorte Huller - Universets grovædere
29. torsdag En kikkert er en spand til at samle lys med
30. fredag Kan man fange et stjernesked?
31. lørdag Kan man fange et stjernesked?

August

1. søndag Kommunikation, fra brevdue til mobil

3. tirsdag Kommunikation, fra brevdue til mobil
4. onsdag Er den globale opvarmning aflyst?
5. torsdag Er den globale opvarmning aflyst?
6. fredag Hajtanden, hjertet og krystallen
7. lørdag Hajtanden, hjertet og krystallen
8. søndag Hajtanden, hjertet og krystallen

Ret til ændringer forbeholdes

Fortællingerne er gratis efter betalt
entré til museet

STENO MUSEET

C. F. Møllers Allé 2 . Universitetsparken . Århus C . T: 8942 3975 . www.stenomuseet.dk

– om højtænder, sorte huller, bierne og blomsterne og meget mere

Blomsterne og bierne

Fortællingen tager jer med ud i den dejlige og fredfyldte museumshave, hvor planterne stråler og dufter om kap. Hvem gør de det for?

På turen rundt i urtehaven vil der være fokus på, hvorfor planter har blomster, og hvordan blomsternes farver, former og dufte tiltrækker forskellige bestøvere. Hvis vi er heldige, ser vi også, hvordan bestøverne suger nektar fra blomsterne.

Er den globale opvarmning aflyst?

Selv om sidste vinter var ganske kold, og aviserne ikke længere skriver så meget om global opvarmning, bliver Jorden faktisk stadig varmere, samtidig med at mængden af CO₂ i atmosfæren stiger. Men hvordan kan vi vide det? Hvad er sammenhængen mellem temperaturen og atmosfærens sammensætning? Og er det rigtigt, at vores brug af kul og olie kan ændre klimaet?

Sorte Huller - Universets grovædere

De astronomiske fænomener Sorte Huller har været kilde til stor spekulation, lige siden Albert Einstein fremlagde Relativitetsteorien i 1915. Science-fiction filmene har også sat deres præg på, hvordan vi forestiller os dem. Men hvad er et Sort Hul? Hvor findes de, og hvordan kan vi se dem? Kan vi blive en eftermiddagssnack for et af dem? Kom og bliv klogere på nogle af Universets vilde bæster.

Havens lægeplanter

Hør om planternes kulturhistorie, men også om de mange gamle husråd og legender, der er knyttet til urterne. Hvilken plante blev kaldt "Velsignet urt"? Hvor mange ingredienser var der i Theriak, og hvad var det bedste middel mod pest? Hvilken rod lavede man altheabolcher af, og hvad var det for urter, der var i heksenes flyvesalve?

En kikkert er en spand til at samle lys med

Steno Museet har en del gamle og nyere "lysspande" i magasiner og udstilling. Kom og hør nogle af historierne bag de astronomiske teleskoper, og få selv lov til, ved hjælp af enkle linser, at finde ud af, hvordan en kikkert virker.

Hvad kan vi lære af epidemierne?

Hvorfor er vi mindre syge i dag? Vi har en talemåde: "Det er som at skulle vælge mellem pest og kolera". Pesten hærgede Europa, som ingen anden sygdom har gjort det. Koleraen hjemsøgte Europas uhumske byer, hvor særligt de fattige blev ramt. Det er ikke et let valg. Sommerfortællingen vil gå tæt på nogle af de store epidemiske sygdomme, og hvad vi lærte af dem.

Højtanden, hjertet og krystallen

Hvad har en forstenet højtand, et hjerte og en krystal med hinanden at gøre? Ikke så meget andet end at videnskabsmanden Steno eller Niels Stensen, som han var døbt, for mere end 300 år siden fandt ud af, hvordan de var skabt.

Steno var en flittig og nysgerrig læge og naturforsker, og hans navn er således knyttet både til Steno Museets medicinske og naturvidenskabelige udstillinger.

Kan man fange et stjernesud?

Når man ser et stjernesud, ser man en sten fra verdensrummet, som brænder op i jordens atmosfære. Så et stjernesud er ikke en stjerne, men en sten, der kan falde ned på jorden. De er rester fra dengang, vores solsystem blev dannet, men de blev aldrig til en planet. Kom og hør om klippestykkerne, der kaldes meteoritter, og find ud af, hvordan I kan kende en meteorit.

Kommunikation, fra brevdue til mobil

For cirka 2000 år siden i Romerriget tog det måneder at bringe en besked fra den ene ende af riget til det andet. I dag tager det et splitsekund, fra der er sket noget i Kina, til vi ved det i Danmark. Hvordan kan det være? En del af svaret er, at den danske fysiker og filosof, H.C. Ørsted, i 1820 opdagede elektromagnetismen – men resten må I selv komme og høre svaret på.